

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobkyně: **GOLDEN FLEECE COMPANY s.r.o.**, IČO 27182924
sídlem Slavašovská 575/18, Beroun-Závodí, Beroun

zastoupena obecným zmocněncem (prokuristou) Mgr. M. Š.
bytem X

proti

žalovanému: **Celní úřad pro Středočeský kraj**
sídlem Washingtonova 1621/11, Nové Město, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2022, č. j. 45026-3/2022-610000-12,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl o zabránění tabákových výrobků zajištěných na základě rozhodnutí ze dne 21. 10. 2021, č. j. 433488-2/2021-610000-30, v prostorách Krajského soudu v Praze (dále jen „sporné tabákové výrobky“).
2. Usnesením ze dne 30. 6. 2022, č. j. 54 Af 2/2022-110, soud žalobu odmítl v rozsahu, v němž žalobkyně požadovala „náhradu škody“ a v němž žalovala „na porušení“ § 115 odst. 3

zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 609/2020 Sb. (dále jen „zákon o spotřebních daních“) žalovaným a Generálním ředitelstvím cel.

3. Žalobkyně v žalobě a jejím následném doplnění nejprve shrnuje dosavadní historii a vývoj sporů se žalovaným. Dále v žalobě namítá (v rozsahu neodmítnutém usnesením č. j. 54 Af 2/2022-110), že napadeným rozhodnutím bylo zasaženo do jejího vlastnického práva (bylo jí odňato) ke sporným tabákovým výrobkům v jeho jednotlivých modalitách od práva je držet, přes právo nakládat s věcí dle svého uvážení až po právo ji zničit či ji odkázat v rámci případného dědického řízení. V důsledku aplikace § 118c zákona o spotřebních daních došlo ke změně právního náhledu na sporné tabákové výrobky, které po uplynutí příslušné doby od změny sazby daně, jíž podléhají, jsou tabákovými výrobky značenými nesprávným způsobem a již touto změnou dochází k odnětí jejího vlastnického práva. Postup podle uvedeného ustanovení protiústavně porušuje čl. 1 a 11 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.; dále jen „Listina“), neboť jeho důsledkem je vyvlastnění jejího vlastnického práva ke sporným tabákovým výrobkům, a to bez náhrady.
4. Žalobkyně dále namítá porušení zásady rovnosti, respektive čl. 4 odst. 3 Listiny. Žalovaný nepostupoval proti zdejšímu soudu stejně jako proti žalobkyni samotné, tj. neshledal porušení § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních, byť zdejší soud měl v detenci („skladoval“) sporné tabákové výrobky. Zdejší soud tak měl být uznán vinným ze spáchání uvedeného přestupku a měla mu být uložena pokuta jako žalobkyni, k čemuž ale nedošlo.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnuje dosavadní vývoj ve věci. Žalobkyně zaslala sporné tabákové výrobky zdejšímu soudu jako důkazní prostředky v jiné věci. Skutečnost, že žalobkyně je vlastníkem sporných tabákových výrobků, je mu známa. Jejich zabrání uložil žalobkyni podle § 53 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 417/2021 Sb. (dále jen „zákon o přestupcích“) právě z toho důvodu, že ve jmenované době 60 dnů ode dne, kdy přestupek vyšel najevo, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě (žalobkyni) a žalobkyni nebylo možné prokazatelně dokázat umožnění skladování nebo prodeje sporných tabákových výrobků jako nesprávně značených cigaret. K namítané absenci postupu vůči zdejšímu soudu uvádí, že soud převzal sporné tabákové výrobky od žalobkyně jako důkazní prostředek vztahující se k podaným žalobám a nebyl tak v pozici prodejce či kvalifikovaného skladovatele v souvislosti se svou podnikatelskou činností. Prostory soudu nejsou prostory určené k podnikání a zároveň soud není subjektem, který by s nimi mohl podnikatelsky nakládat. Sporné tabákové výrobky tak byly v prostorách soudu pouze v pozici důkazního prostředku. Závěrem uvádí, že k vyvlastnění sporných tabákových výrobků nedošlo, neboť se jednalo o zabrání věci.
6. V replice žalobkyně uvádí, že vyjádření žalovaného se netýkalo jejích žalobních námitek. Následně zopakovala svou argumentaci stran povahy a limitů vlastnického práva.

Jednání před soudem

7. Při jednání soudu dne 14. 9. 2022 strany setrvaly na svých dosavadních stanoviscích.
8. Zástupce žalobkyně dále mimo jiné uvedl, že zákon o spotřebních daních omezuje a vyvlastňuje vlastnické právo a v souvislosti s tím žalovaný ukládá pokutu, a to nejen vlastníkově věci, ale také osobě, která má věc v detenci. V návaznosti na závěry rozsudku zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2018, č. j. 45 Af 11/2016-40, chtěl předejít tomu, aby soud

považoval vlastnické právo žalobkyně za akademickou otázku. Proto uplatnil námitku podjatosti předsedy senátu a jakéhokoliv soudce, který by schvaloval závěry obsažené v citovaném rozsudku. Situace z roku 2015 se opakuje a bude se opakovat do té doby, než soud pochopí, že zákon o spotřebních daních je protiústavní. Ve věci projednávané pod sp. zn. 54 Af 17/2021 žalobkyni byla uložena pokuta v souvislosti se dvěma provozovnami, v nichž se cigarety nacházely (pouze v jedné z nich se jednalo o cigarety zástupce žalobkyně) a cigarety byly zabráný zástupci žalobkyně. Řízení bylo vedeno společně a je nejasné, jakým způsobem byla pokuta určena.

9. Zástupce žalobkyně dále uvedl, že vlastnické právo je jako základní právo nezadatelné, nezczizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. Zákon o spotřebních daních od roku 2015 zavádí tzv. doprodejní lhůtu, po které neumožňuje subjektům na území ČR cigarety s tzv. starým kolkem skladovat ani prodávat. Argumentace žalovaného je argumentace kruhem, neboť není potřeba, aby byl prokázán prodej, stačí prokázat jejich detenci. Ze skladovatele je pak najednou prodejce, který neskladuje svou legální věc, ale drží předmět použitý k protiprávnímu jednání, a hrozí mu uložení pokuty a/nebo propadnutí věci. Zástupce žalobkyně žádal úřední osoby žalovaného, aby mu vysvětlily, že jestliže je jeho vlastnické právo nezrušitelné a cigarety jsou legálně koupené a zdaněné, zda může tyto cigarety alespoň sám spotřebovat. Podle žalovaného však nemůže takové cigarety skladovat ani nepodnikající fyzická osoba. Zástupci žalobkyně prozatím nikdo nedokázal vysvětlit, pokud si legálně nakoupil cigarety, které jsou zdaněné, a získal je tak do svého vlastnictví, ale zákon jej omezil stanovením doprodejní lhůty v možnosti je skladovat, prodávat, užívat, darovat či dědit, kam se jeho vlastnické právo na konci doprodejní lhůty ztratilo. Omezení vlastnického práva (doprodejní lhůta) a vyvlastnění (propadnutí nebo zabrání) jsou podle Listiny možné jen na základě zákona, ve veřejném zájmu a za náhradu, a proto nestanoví-li zákon o spotřebních daních náhradu za takové omezení a vyvlastnění cigaret, je takový zákon protiústavní.
10. Zástupce žalobkyně dále uvedl, že pokud v jedné provozovně byly zabaveny jeho cigarety a ve druhé provozovně cigarety žalobkyně, není jasné, zda při celkové výši pokuty 20 000 Kč se polovina vztahovala na jednu provozovnu a druhá polovina na druhou. Omezení prodat majetek je omezením ústavně garantovaného práva. Ve vyjádření žalovaného je uvedeno, že zákaz skladování nesprávně značených cigaret se vztahuje na právnické a podnikající fyzické osoby, které s takovými cigaretami nakládají ve smyslu skladování a nabízení k prodeji ve svých podnikatelských prostorách, nikoliv mimo ně. Z toho by podle něj vyplývalo, že by je mohl přemístit z provozovny na ulici před provozovnu a tam je prodávat. Mohl by je také odkoupit od podnikající osoby jako fyzická osoba a přemístit je z provozovny do svého domova. Celou situaci přirovnal ke stavu, v němž by zákon stanovil, že jeho život již není jeho život, byla by mu poskytnuta „doživací“ lhůta, po jejímž konci bude jeho život považován za takový, který je použit k protiprávnímu jednání, přičemž někomu z jeho rodiny by mohla být uložena pokuta.
11. V rámci závěrečného návrhu zástupce žalobkyně mimo jiné odkázal na svá dosavadní podání. Zákon o spotřebních daních je v rozporu s několika ustanoveními Listiny. Dotčená ustanovení zákona o spotřebních daních mají jediný účel, a to obejít ústavu, zdůvodnit to, co je nezdůvodnitelné, tj. to, že není potřeba poskytnout náhradu či sledovat veřejný zájem, a zbavit osobu majetku stanovením doprodejní lhůty a zákazem skladování. Důsledky zákonné úpravy jsou absurdní. Soud by měl posoudit, jestli ke „zrušení vlastnického práva“ ke sporným tabákovým výrobkům došlo v souladu s ústavním

pořádkem. Soud by měl zvážit podání návrhu Ústavnímu soudu, aby posoudil ústavnost zákona o spotřebních daních. Nesouhlasí s tím, aby soudci, kteří problematiku již jednou špatně pochopili a považovali vlastnické právo k nesprávně značeným cigaretám za akademickou otázku, obdobnou věc soudili znovu. Následky aplikace protiústavního zákona o spotřebních daních pro jeho podnikání a pro jeho život jsou strašné.

12. Žalovaný při jednání odkázal na své předchozí vyjádření. Dále mimo jiné uvedl, že fyzické osoby tabákové výrobky po uplynutí doby platnosti tabákové nálepky mohou spotřebovat. Předmětné ustanovení se týká situací, kdy se jedná o protiprávní jednání, například pokud je zjištěno větší množství takových cigaret, které neslouží osobní spotřebě, a existuje proto předpoklad, že dotčený subjekt s těmito cigaretami bude protiprávně nakládat. Pokud byly v případě žalobkyně či jejího zástupce zjištěny tabákové výrobky s neplatnou tabákovou nálepkou, podstatou bylo, že se skladovaly v podnikatelských prostorách, a tedy se prodávaly nebo byly určeny k prodeji. Ve věci řešené pod sp. zn. 54 Af 17/2021 žalovaný vycházel z toho, že sporné tabákové výrobky jsou ve vlastnictví zástupce žalobkyně, který je ale měl v podnikatelských prostorách. Pokud žalovaný rozhodoval ve společném řízení o dvou věcech na základě dvou podnětů, žalobkyně byla potrestána a pokuta jí byla uložena ve vztahu k oběma provozovnám. Nedá se říci, že se polovina výše pokuty vztahovala k jedné provozovně a druhá polovina k druhé. Jde-li o případ omezení vlastnictví nesprávně značených tabákových výrobků po uplynutí doby platnosti tabákové nálepky, nejedná se o vyvlastnění ani o omezení vlastnického práva, a proto se neposkytuje náhrada. Jedná se o následek protiprávního jednání. Toto opatření vychází ze zákonné úpravy, která stanoví dobu, po kterou je možné s takovým majetkem podnikatelsky nakládat. Po uplynutí uvedené doby s těmito tabákovými výrobky není možné takto nakládat – prodávat je či skladovat. Ani v případě, že by byly nesprávně značené cigarety přemístěny z provozovny před provozovnu, není možné je tam prodávat. Pokud by si takové cigarety zástupce žalobce odkoupil jako fyzická osoba s tím, že je bude užívat pro vlastní spotřebu, nikomu by je nenabízel či neprodával, nepodléhaly by zajištění či propadnutí či zabránění věci.
13. V rámci závěrečného návrhu žalovaný mimo jiné uvedl, že v případech, kdy se stanoví nová sazba daně, došlo by k rozdílu ve výši vybrané spotřební daně, pokud by se umožnilo neomezeně doprodávat i cigarety se starou tabákovou nálepkou (se starou sazbou daně). Zákonodárce nechal možnost podnikatelským subjektům takové cigarety doprodat nebo je zkusit vrátit dodavateli. Každý podnikatel má mít představu, kolik cigaret se mu podaří prodat, a může tak upravit svou činnost tomu, že došlo ke změně výše spotřební daně, aby jeho ztráty nebyly velké. Žalovaný neměl v úmyslu zástupce žalobkyně poškodit, avšak nemůže nedodržovat ustanovení zákona o spotřebních daních. Žalovaný je proto povinen konat, provádět kontroly a vést správné řízení. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem.

Skutečnosti soudu známé z jeho činnosti

14. Přípisem ze dne 15. 9. 2021, č. j. 54 A 11/2020-65 a č. j. 54 A 21/2021-40, zdejší soud sdělil žalovanému, že ve věcech vedených u zdejšího soudu pod sp. zn. 54 A 11/2020 a sp. zn. 54 A 21/2021 byly soudu předloženy sporné tabákové výrobky, přičemž žalovaného informoval o tom, že dále již nejsou pro rozhodnutí soudu potřebné a že mohou být předmětem rozhodnutí žalovaného o zajištění, popřípadě jiného jeho rozhodnutí. Zároveň soud žalovaného požádal, aby ve lhůtě 1 měsíce od doručení tohoto přípisu soudu sdělil, jak má spornými tabákovými výrobky v souladu s příslušnou právní úpravou naložit.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

15. Z protokolu o místním šetření žalovaného ze dne 21. 10. 2021, č. j. 433488/2021-610000-30, vyplývá, že v prostorách zdejšího soudu bylo provedeno místní šetření za účelem převzetí sporných tabákových výrobků a listin k nim náležejících. V rámci šetření bylo zjištěno, že sporné tabákové výrobky jsou označeny tabákovými nálepkami s písmeny „Z“ a „V“, odpovídajícími starým sazbám spotřební daně.
16. Na základě zjištěných skutečností žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 10. 2021, č. j. 433488-2/2021-610000-30, sporné tabákové výrobky zajistil.
17. Usnesením ze dne 26. 1. 2022, č. j. 45026-2/2022-610000-12, žalovaný věc odložil, neboť neshledal důvody k zahájení řízení o přestupku, který měla spáchat žalobkyně naplněním skutkové podstaty § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních tím, že měla na daňovém území ČR umožnit skladování nesprávně značených tabákových výrobků, které předala zdejšímu soudu se žalobami na ochranu proti nečinnosti žalovaného dne 1. 7. 2020 a dne 20. 5. 2021. Podle žalovaného *„ze spisového materiálu nevyplývá, že byly daňovým subjektem naplněny všechny znaky skutkové podstaty dotčeného přestupku.“*
18. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno v bodě 1 tohoto rozsudku, a to *„v souladu s ustanovením § 135zg zákona o spotřebních daních a ustanovením § 53 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky“*. Sporné tabákové výrobky byly označeny tabákovou nálepkou, která odpovídala sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně (sazba typu „Z“) a tabákovou nálepkou, která odpovídala jiné než nové sazbě daně (sazba typu „V“), a proto se ve smyslu § 118c odst. 3 zákona o spotřebních daních jednalo o tabákové výrobky značené nesprávným způsobem. Zabrání sporných tabákových výrobků žalovaný uložil z důvodu, že nezjistil ve lhůtě do 60 dnů ode dne, kdy přestupek vyšel najevo, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě. Na základě novelizace zákona o spotřebních daních zákonem č. 229/2020 Sb. byla prodloužena lhůta pro prodej a skladování jednotkových balení cigaret určených k přímé spotřebě značené tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně (sazba typu „V“) a bylo je možné skladovat a prodávat až do dne 30. 6. 2020. Žalobkyně doručila soudu část sporných tabákových výrobků se sazbou typu „V“ dne 1. 7. 2020. Přijetím zákona č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony došlo od 1. 2. 2021 k přijetí nové sazby daně. Dne 22. 1. 2021 bylo zveřejněno v Cenovém věstníku MF ČR 1/2021 *„Cenové rozhodnutí Celního úřadu pro Středočeský kraj č. 01/2021, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, stanovují povinnosti a pravidla při předkládání, posuzování a zpracování cenových návrhů na stanovení úředně stanovených cen“*. V čl. III tohoto rozhodnutí se uvádí, že na základě § 2 odst. 1 vyhlášky č. 82/2019 Sb., o tabákových nálepkách, se na tabákové nálepce mimo jiné uvádí písmeno abecedy charakterizující sazbu spotřební daně. Žalovaný stanovil pro sazbu spotřební daně účinnou od 1. 2. 2021 písmeno abecedy „F“. Z toho vyplývá, že jednotková balení cigaret se sazbou daně typu „Z“ mohla být prodávána a skladována v rámci zákonné lhůty k doprodeji pouze do 30. 4. 2021. Žalobkyně doručila soudu část sporných tabákových výrobků se sazbou typu „Z“ dne 20. 5. 2021. Z výše uvedeného je zřejmé, že ode dne 1. 7. 2020 jednotková balení cigaret se sazbou daně typu „V“ a ode dne 1. 5. 2021 jednotková balení cigaret se sazbou daně typu „Z“ jsou považována za tabákové výrobky značené nesprávným způsobem. Z výše uvedených skutečností vyplynulo žalovanému podezření, že ze strany žalobkyně mohlo dojít ke spáchání přestupku podle § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních.

Žalovaný po prostudování spisového materiálu dospěl k závěru, že nezhájí správní řízení o přestupku se žalobkyní, neboť nedisponoval takovými důkazními prostředky, na základě kterých by bylo možné s určitostí žalobkyni prokázat, že skladovala, popřípadě nabízela k prodeji sporné tabákové výrobky ve svých prostorách určených k podnikání. Z výše uvedeného důvodu přistoupil žalovaný k vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný rovněž odcitoval znění § 1 odst. 2 a 4, § 101 odst. 1, § 114 odst. 6, § 114a odst. 2 a 3, § 118c odst. 1 až 3, § 135zg zákona o spotřebních daních a § 53 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

Posouzení žaloby soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Podmínku vyčerpání řádných opravných prostředků před podáním žaloby zákon nevyžaduje, neboť proti napadenému rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné podle § 135zh odst. 3 zákona o spotřebních daních. Poté soud přistoupil k věcnému projednání žaloby a přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
20. Ačkoliv na jednání dne 14. 9. 2022 zástupce žalobkyně uplatnil námitku podjatosti, soud věc s ohledem na obsah námítky v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. projednal a rozhodl, neboť podle usnesení Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 5. 2022, č. j. Nao 72/2022-79, předseda senátu není z projednávání a rozhodování věci vyloučen.
21. Soud předesílá, že *„míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobceva advokáta“* (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). V souladu s tímto právním názorem postupoval zdejší soud i v projednávání věci.
22. Obecné žalobní námitky týkající se jiných rozhodnutí než napadeného rozhodnutí a jiných řízení než toho, v jehož rámci bylo vydáno, soud nepovažuje za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobkyni a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Rozšířený senát k tomu v již citovaném rozsudku č. j. 4 As 3/2008-78, uvedl, že za žalobní bod je nutné považovat každé vyjádření žalobkyně, z něhož *„být i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho*

přezkum.“ Těmto požadavkům výše uvedené námitky nedostály, neboť se týkají rozhodnutí a řízení, která nejsou předmětem projednávané věci, tj. napadeného rozhodnutí a řízení, které bezprostředně předcházelo jeho vydání. Soud se jimi proto samostatně nezabýval, neboť již z povahy věci nemohou způsobovat nezákonnost napadeného rozhodnutí, respektive nejsou otevřeny přezkumu soudu v tomto řízení.

Obecně k otázce vlastnického práva a poměru mezi vyvlastněním a zabráním věci

23. Vzhledem k tomu, že žalobkyně staví svou argumentaci na tom, že do jejího vlastnického práva nemůže být zasaženo jinak než vyvlastněním a za náhradu, se soud nejprve zabýval otázkou povahy a limitů vlastnického práva.
24. Podle čl. 1 věty druhé Listiny jsou základní práva a svobody nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.
25. Podle čl. 4 odst. 2 Listiny mohou být meze základních práv a svobod za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem.
26. Podle čl. 4 odst. 4 Listiny musí být při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.
27. Podle čl. 11 odst. 1 Listiny má každý právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.
28. Podle čl. 11 odst. 3 Listiny vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.
29. Podle čl. 11 odst. 4 Listiny je vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.
30. Úvodem soud uvádí, že žalobcova argumentace, co je náplní vlastnického práva, z jakých částí sestává apod., je v obecnosti správná. Podstatné však je, že vlastnické právo lze omezit též z jiných důvodů než na základě vyvlastnění.
31. Ze systematického výkladu Listiny vyplývá, že vlastnické právo je základním lidským právem. „*Vlastnictví je předpokladem svobody, rozvoje jednotlivce a základem jeho soukromé iniciativy. Vytváří mu tím možnost nést odpovědnost za vlastní rozvoj. Vlastnictví však není absolutní a odtržené od společnosti a od práv a postavení jiných osob; má významnou sociální funkci. Vlastnictví zavazuje a jeho užívání má zároveň sloužit blahu společnosti. Právo na vlastnictví je právem přisvojovat si hodnoty, které podmiňují lidskou existenci a patří k přirozeným právům člověka. Vlastnictví je jednotný právní institut se shodným obsahem a způsobem ochrany bez ohledu na to, kdo je vlastníkem. Nelze tedy diferencovat zvláštní druhy vlastnictví (např. státní, družstevní, soukromé, osobní) s odlišnou úpravou*“ (zvýraznění doplněno soudem) [Šimáčková, K. Čl.11 (Ochrana vlastnictví). In: Wagnerová, E., aj. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X].
32. Nicméně, jak vyplývá z čl. 4 odst. 2 a 4 ve spojení s čl. 11 odst. 3 Listiny vlastnické právo není právem absolutním. „*Stávající koncepce ochrany vlastnického práva dle judikatury Ústavního soudu i ESLP vychází z toho, že Listina ani Dodatkový protokol neobsahují definici obsahu vlastnického práva, zaručují každému právo vlastnit majetek a přiznávají vlastnickému právu všech vlastníků stejný zákonný obsah a ochranu. Současně však zdůrazňuje, že vlastnické*

právo není absolutně neomezené. Naopak připouští omezení vlastnického práva zákonem z důvodu ochrany práv druhých a ochrany veřejného zájmu, kterým je zejména ochrana lidského zdraví, přírody a životního prostředí. S ohledem na povinnost šetřit podstatu a smysl vlastnického práva (čl. 4 odst. 4 Listiny) však nesmí být vlastnické právo takto omezeno ve větší než přiměřené míře a pouze tehdy, když je to nezbytné. Je vždy třeba posuzovat, zda omezení užívání majetku (vlastnického práva) sleduje legitimní cíl, zda je v souladu s vnitrostátním právem a zda je přiměřené ve vztahu ke sledovanému cíli. I ESD v rozsudku Liselotte Hauer proti Land Rheinland-Pfalz (bod 20), poukázal na to, že respektování sociální funkce vlastnictví je obvyklým přístupem evropských demokratických států: „zákonodárce může upravit užívání soukromého majetku v obecném zájmu. Některé ústavy přitom odkazují na imanentní vlastnické vazby (vlastnictví zavazuje) ..., další na sociální funkci vlastnictví ..., na to, že užívání vlastnictví má zároveň sloužit obecnému prospěchu ..., a na požadavky sociální spravedlnosti ... Ve všech členských státech má sociální funkce vlastnického práva konkrétní legislativní výraz. Všude také jsou stanovena omezení vlastnického práva v oblasti zemědělství a lesnictví, vodohospodářství, ochrany životního prostředí, územního plánování a urbanismu‘. Omezení vlastnického práva z důvodu sociální funkce vlastnictví neboli z důvodu závazku vlastníka vůči společnosti je tedy přípustné, avšak pouze tehdy, pokud je stanoveno zákonem, sleduje legitimní cíl a zachovává vztah přiměřenosti mezi omezením pro vlastníka a výhodou pro ostatní. Pokud je omezení vlastnictví legitimní a legální, avšak vlastník by musel nést nepřiměřené břemeno, pak se již stává omezením podle následujícího odstavce a expropriací, která vyžaduje spravedlivou náhradu (např. v případě zbavení možnosti užívat vlastní pozemek z důvodů omezení vyplývajících z politiky územního plánování, viz dále k rozsudku ESLP Sporrong a Lönnroth proti Švédsku)“ (zvýraznění doplněno soudem) [Šimáčková, K. Čl.11 (Ochrana vlastnictví). In: Wagnerová, E., aj. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X].

33. Co se týče samotného vyvlastnění či nuceného omezení vlastnického práva, tak v „teorii se vyvlastnění, obvykle definuje jako zásah do majetkových práv, zvláště práva vlastnického, ve prospěch všeužitečného díla, kterým se práva ruší nebo omezují a současně pro jiné se práva zakládají, a to zpravidla za náhradu [...] Cílem vyvlastnění je, aby byla zřízena pro podnikatele všeužitečného díla práva, jež by mu umožnila provedení toho díla [...] Zásadního významu je nálezh. Boh. adm. 14.224, že veřejný zájem je dán, podniká-li se dílo za tím účelem, aby bylo vyhověno životním potřebám nějakého širšího celku, státního, územního, sociálního a p.‘ [...] Jako vyvlastnění je podle rozhodnutí ESLP Papamichalopoulos a další proti Řecku třeba posuzovat i vyvlastnění de facto, tedy situaci, kdy vlastník ztratí jakoukoli možnost nakládat s věcí a neúspěšně se pokouší o nápravu, jakkoli zůstává z hlediska právního vlastníkem. Podle ESLP má obdobný režim jako vyvlastnění i jiné zasahování do práva na pokojné užívání majetku než je vyvlastnění, pokud nesplňuje kritérium přiměřenosti, dle něhož opatření, kterým dochází k zasahování, musí zajistit ‚spravedlivou rovnováhu‘ mezi požadavky obecného zájmu společnosti a požadavky ochrany základních práv jednotlivce, přičemž požadovaná rovnováha nebude dána, pokud dotčená osoba nese zvláštní a nadměrné břemeno (rozsudek ESLP ve věci Sporrong a Lönnroth proti Švédsku, § 26-28). Jinými slovy, musí existovat rozumný (opodstatněný) vztah proporcionality mezi použitými prostředky a sledovanými cíli [...], přičemž vztah proporcionality má nepochybně i svou časovou dimenzi – např. zajištění majetku nemůže trvat libovolně dlouho (usnesení I. ÚS 723/02)“ [Šimáčková, K. Čl.11 (Ochrana vlastnictví). In: Wagnerová, E., aj. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X].

34. Ústavní soud se otázce rozdílu mezi vyvlastněním a ochranným opatřením v podobě zabránění věci zabýval v nálezu ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. II. ÚS 807/19, v němž uvedl: „**Ochranné opatření zabránění věci sice představuje v projednávané věci zásah do majetku stěžovatele, avšak nelze jej, jak namítá stěžovatel, pokládat za vyvlastnění a domáhat se za ně náhrady dle čl. 11 odst. 4 Listiny.** Již v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/93 ze dne 24. 5. 1994 [...] Ústavní soud uvedl, že kromě vyvlastnění – jež je zásahem ‚do majetkových práv, zvláště práva vlastnického, ve prospěch všeužitečného díla, kterým se práva ruší nebo omezují a současně pro jiného se práva zakládají [...] zná právní řád ‚i jiný druh nuceného odejmutí vlastnického práva ve veřejném zájmu a na základě zákona, **ne však za náhradu**, a to institut konfiskace podle trestního zákona‘. Ani v nálezech citovaných v předchozích dvou bodech Ústavní soud v obecné rovině nijak nezpochybnil možnost v souvislosti s trestnou činností zabrat věci bez náhrady, a to i osobám, které se samy nedopustily trestné činnosti. Tyto závěry jsou v souladu s přístupem Evropského soudu pro lidská práva, který ve své judikatuře týkající se práva na ochranu majetku dle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod dovodil, že konfiskace (sankční ztráta majetku) nepředstavuje zbavení majetku dle odst. 1 tohoto ustanovení, ale součást úpravy užívání majetku v souladu s obecným zájmem dle odst. 2 (viz již rozsudek ve věci AGOSI proti Spojenému království ze dne 24. 10. 1986 č. 9118/80, § 51; srov. obdobně rozsudek ve věci Raimondo proti Itálii ze dne 22. 2. 1994 č. 12954/87, § 30; nebo rozsudek ve věci Phillips proti Spojenému království ze dne 5. 7. 2001 č. 41087/98, § 51). **Tento přístup je dosud uplatňován, a to i ve vztahu k zabránění (konfiskaci) věcí osobám, které se nijak nepodílely na trestné činnosti** (srov. rozsudek ve věci Veits proti Estonsku ze dne 15. 1. 2015 č. 12951/11, § 70-74, v němž ESLP neshledal porušení práva na ochranu majetku v souvislosti s konfiskací bytu stěžovatelce, jež jej bezúplatně nabyla od svých příbuzných, kteří byt získali trestnou činností). **Uložení ochranného opatření zabránění věci je tak třeba přezkoumat jako zásah do práva vlastnit majetek dle čl. 11 odst. 1 Listiny, nikoliv jako vyvlastnění dle čl. 11 odst. 4 Listiny**“ (zvýraznění doplněno soudem). V případě propadnutí věci či zabránění věci se nepočítá s tím, že by za takové opatření byla vyplácena náhrada.
35. S výše citovanými závěry se soud plně ztotožňuje a má je v projednávané věci za plně aplikovatelné. Vyplývá z nich přitom, že se žalobkyně mylí, pokud považuje své vlastnické právo za absolutní s výjimkou jeho vyvlastnění. Nemá pravdu ani v tom, spojuje-li napadené rozhodnutí s institutem vyvlastnění, neboť z citované judikatury vyplývá, že ochranné opatření zabránění věci vyvlastněním není a čl. 11 odst. 4 Listiny, o který žalobkyně opírá svou argumentaci, na projednávanou věc vůbec nedopadá. Vlastnické právo je možné omezit či odejmout i v jiných případech než formou vyvlastnění. Takové zasažení do vlastnického práva „z důvodu závazku vlastníka vůči společnosti je tedy přípustné, avšak pouze tehdy, pokud je stanoveno zákonem, sleduje legitimní cíl a zachovává vztah přiměřenosti mezi omezením pro vlastníka a výhodou pro ostatní“ [Šimáčková, K. Čl.11 (Ochrana vlastnictví). In: Wagnerová, E., aj. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X]. Kromě toho podle čl. 11 odst. 3 Listiny nesmí být vlastnické právo zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy a jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Stanovením pravidla, v souladu s nímž *vlastnictví zavazuje*, vyjadřuje Listina v čl. 11 odst. 3 sociální funkci vlastnictví, z níž některá omezení vlastnického práva vyplývají, přičemž se u nich s náhradou rovněž nepočítá. Ústavní pořádek vedle toho nechrání pouze právo vlastnické, ale celou řadu dalších základních práv, jako například právo na ochranu zdraví (čl. 31

Listiny), které je relevantní v projednávané věci. Může také nastávat konkurence nejen mezi ústavně chráněnými právy, ale také mezi ústavně chráněným právem (např. právem vlastnickým) a veřejným (obecným) zájmem (např. fiskální zájem státu). Pokud se dostanou do konfliktu, je třeba zvážit, kterému z nich je třeba dát přednost. Vlastnické právo může pak být omezeno ve prospěch jiného základního práva či právě konkurujícího veřejného zájmu.

36. Jen pro ilustraci pak soud dodává, že právní řád České republiky umožňuje celou řadu správně-právních omezení vlastnického práva, aniž by se jednalo o vyvlastnění. Kupříkladu zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů umožňuje příslušným správním orgánům rozhodnout o zajištění a následném propadnutí nebo zabrání výrobků, které neodpovídají zvláštním právním předpisům, přičemž vlastníkem propadnutých nebo zabraných výrobků se stává stát (§ 7b odst. 4 a 5). Nebo zákon č. 10/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů zakazuje uvádět na trh potraviny s prošlým datem použitelnosti [§ 10 odst. 1 písm. b)], přičemž ty jako takové zákon ukládá zajistit, popřípadě správní orgán následně rozhodne o jejich propadnutí či zabrání a takové potraviny se zničí [srov. § 5 odst. 1 písm. d) bod 1 ve spojení s § 5b odst. 1 a § 6 odst. 2 zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů]. Z dalších příkladů omezení výkonu vlastnického práva z důvodu veřejného zájmu a ochrany zdraví lze jmenovat zákaz provozovatele silničního vozidla provozovat na pozemních komunikacích vozidlo, které je technicky nezpůsobilé k provozu nebo jehož technická způsobilost nebyla ověřena zákonem stanovenou technickou prohlídkou nebo k němuž není splněna povinnost pojištění odpovědnosti z provozu vozidla [srov. § 38 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů].

K otázce omezení vlastnického práva § 118c zákona o spotřebních daních

37. Žalobkyně namítá, že její vlastnické právo bylo fakticky odňato již aplikací § 118c zákona o spotřebních daních, neboť v důsledku změny sazby daně již nemohla se spornými tabákovými výrobky nakládat ani je skladovat.
38. Podle § 118c odst. 1 zákona o spotřebních daních nelze jednotkové balení cigaret určené k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající jiné než nové sazbě daně nakoupené za účelem dalšího prodeje ode dne nabytí účinnosti nové sazby daně skladovat ani prodávat.
39. Podle § 118c odst. 2 zákona o spotřebních daních nelze jednotkové balení cigaret určené k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nakoupené za účelem dalšího prodeje skladovat ani prodávat po uplynutí posledního dne druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně.
40. Podle § 118c odst. 3 zákona o spotřebních daních se jednotkové balení cigaret, které nelze podle odstavce 1 nebo 2 skladovat ani prodávat, považuje za tabákový výrobek značený nesprávným způsobem.

41. Smyslem § 118c zákona o spotřebních daních je omezit (regulovat) „předzásobení“ se cigaretami (resp. jednotkovými baleními) se starou (nižší) sazbou daně tak, aby v dohledné době byly na trhu jen cigarety s aktuální sazbou spotřební daně. Zároveň § 118c odst. 2 zákona o spotřebních daních dává možnost doprodeje cigaret značených podle sazby daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně po dobu dvou až tří měsíců.
42. Vzhledem k tomu, že tato úprava je v platnosti od 1. 12. 2014 a k právním důsledkům předvídaným § 118c zákona o spotřebních daních dochází vždy pro určitou skupinu tabákových výrobků opakovaně (vzhledem ke změnám sazby daně), je nepochybné, že žalobkyně měla dostatek času na to, aby se s touto právní úpravou nejen seznámila (a to nejen v legisvakanci lhůtě), ale přizpůsobila jí i svou vlastní podnikatelskou činnost v podobě obezřetného plánování nákupu a prodeje cigaret.
43. Soud proto sice souhlasí se žalobkyní, že tato situace představuje určité omezení jejího vlastnického práva, ale jak již z výše uvedeného výkladu vyplývá, vlastnické právo není neomezené ani neomezitelné. K tomuto zásahu do vlastnického práva v podobě znemožnění prodeje a skladování dochází na základě předvídatelné a srozumitelné právní úpravy (zákon o spotřebních daních), která dále stanovuje určité přechodné období pro doprodej a sleduje legitimní cíl.
44. Za tento cíl soud považuje fiskální zájem státu. V této souvislosti soud odkazuje na důvodovou zprávu k novele zákona o spotřebních daní č. 183/2017 Sb., která uvádí: „*V případě propadnutí a zabránění neznačených tabákových výrobků je třeba upozornit, že se nebude zkoumat, zda je hodnota neznačených tabákových výrobků v nápadném nepoměru k povaze přestupku. V tomto ohledu byla převzata dosavadní právní úprava a za splnění podmínek pro uložení propadnutí nebo zabránění věci, která je neznačeným tabákovým výrobkem, bude přistoupeno k propadnutí nebo zabránění takové věci vždy. Důvodem této úpravy je veřejný zájem na správném stanovení a vybrání daně...*“ (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, VII. volební období, 2016, tisk č. 929).
45. Ačkoliv nesprávně značené tabákové výrobky již byly řádně zdaněny, tak jejich další prodej v době účinnosti nové sazby daně je v rozporu s veřejným (fiskálním) zájmem státu na správném vybrání nově stanovené spotřební daně a její účinnosti na snižování prodávaného množství tabákových výrobků, jejichž spotřeba je obecně prokázána za škodlivou, a to jak pro jednotlivce a jeho okolí, tak i společnost (v důsledku negativních externalit typu zvýšených nákladů ve zdravotnictví atd.). V projednávané věci je tak fiskální zájem státu provázán s ústavním právem na ochranu zdraví, neboť právní úprava spotřebních daní stupňovaným zdaněním míří na to, aby se tabákové výrobky jako zboží, které škodí lidskému zdraví, postupně vytěsnily z oběhu.
46. Kromě toho podle § 122a zákona o spotřebních daních je možné za splnění tam uvedených podmínek žádat o vrácení hodnoty tabákových nálepek. Je sice pravda, že tato možnost nenáleží přímo žalobkyni, neboť se vztahuje na výrobce a dovozce cigaret, nicméně žalobkyně ani netvrdí, že by se pokusila s těmito subjekty dohodnout na „zpětném odběru“ a předejít tak (v souladu se zásadou hospodárnosti a zásadou péče řádného hospodáře) nepříznivému zásahu do své majetkové sféry, respektive vlastnického práva.
47. Soud se zabýval žalobkyní nastolenou otázkou ústavnosti aplikovaných zákonných ustanovení. Z výše uvedených důvodů však žalobkynin názor o jejich neústavnosti nesdílí. Žalobkyně totiž ztotožňuje obecné (abstraktní) vlastnické právo a jeho ochranu jako

základní právo, tj. právo obecně věci vlastnit, a vlastnické právo konkrétní, tj. ke konkrétní věci. Vlastnické právo ke konkrétní věci je zcizitelné (sama žalobkyně ho v rámci prodeje zcizuje – převádí – své vlastnické právo k tabákovým výrobkům na své zákazníky), promlčitelné (např. v případě vydržení jinou osobou), zadatelné (žalobkyni či obecně fyzickým osobám není jen z povahy jejich „lidství“ inherentní vlastnické právo ke konkrétním věcem, např. tabákovým výrobkům) a zrušitelné (např. postavením určitých věcí mimo rámec vlastnického práva). Jak soud již uvedl výše, vlastnické právo v jeho konkrétní formě je omezitelné nejen na základě vyvlastnění, ale i na základě zákonem chráněných obecných zájmů a ochrany práv druhých osob. To je i případ postupu žalovaného ohledně sporných tabákových výrobků v souvislosti s § 118c zákona o spotřebních daních. Znemožnění prodeje a skladování sporných tabákových výrobků žalobkyně správně považuje za omezení vlastnického práva. Vlastnické právo ke konkrétní věci ale není absolutní či neomezené – má své jednoznačné limity (srov. body 31 až 35 tohoto rozsudku), a to i v podobě zákonem chráněných obecných zájmů a práv druhých osob. Omezení způsobené § 118c zákona o spotřebních daních se nachází v rámci vytyčeném čl. 11 odst. 3 Listiny, neboť jeho smyslem je ochrana fiskálního zájmu státu a ochrana před negativním externalitami dopadajícími na veřejnost (srov. body 41 až 45 tohoto rozsudku), přičemž přiměřenost takového zásahu soud spatřuje i ve skutečnosti, že tomuto omezení může žalobkyně sama svým jednáním předejít (srov. bod 46 tohoto rozsudku). Není proto namístě obrátit se s příslušným návrhem na Ústavní soud, aby posoudil soulad zákonné úpravy s ústavním pořádkem ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy. Takový návrh by podle přesvědčení soudu nemohl být úspěšný. Námitky směřující proti § 118c zákona o spotřebních daních jsou nedůvodné.

K otázce zabránění sporných tabákových výrobků

48. K aplikaci § 135zg zákona o spotřebních daních, na základě kterého bylo rozhodnuto o zabránění sporných tabákových výrobků, soud v souvislosti s obecnými námitkami žalobkyně proti zabránění sporných tabákových výrobků uvádí, že zabránění věci představuje ochranné opatření ve smyslu § 51 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 417/2021 Sb. (dále jen „zákon o přestupcích“). *„Ochranná opatření však nejsou správním trestem i přesto, že konečný účel je u ochranných opatření a správních trestů shodný – ochrana společnosti. Rozdílný je však způsob uskutečňování účelu. Od správních trestů se totiž ochranné opatření liší tím, že újma, kterou způsobují, není důsledkem společenského odsudku jednání pachatele, ale vedlejším účinkem nezbytného opatření k ochraně pachatele nebo veřejného zájmu. Podstatou ochranných opatření je prevence, neboť osobě, které bylo ochranné opatření uloženo, vzniká určitá újma. Taková újma je nevyhnutelným účinkem ochranného opatření – do popředí vystupuje výchovná a zabezpečovací úloha ochranného opatření, neboť jeho hlavním cílem je odstranit nebo alespoň omezit nebezpečí dalšího porušení nebo ohrožení zájmů chráněných zákonem.“* (Kadečka, S. § 51 Druhy ochranných opatření. In: Bohadlo, D., Brož, J., Kadečka, S., Průcha, P., Rigel, F. a Šťastný, V. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. 2018. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X).
49. Podle § 48 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích lze pachateli přestupku uložit propadnutí věci, pokud tato věc byla pachatelem ke spáchání přestupku užita nebo určena.

50. Podle § 53 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, nebylo-li uloženo propadnutí věci uvedené v § 48 odst. 1, lze rozhodnout, že se taková věc zabírá, jestliže do 60 dnů ode dne, kdy přestupek vyšel najevo, se nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě, a jestliže to vyžaduje bezpečnost osob nebo majetku anebo jiný obdobný obecný zájem.
51. Podle § 135zg zákona o spotřebních daních, jsou-li splněny podmínky pro rozhodnutí o zabránění věci, která je neznačeným tabákovým výrobkem nebo tabákovým výrobkem značeným nesprávným způsobem, rozhodne se o jejím zabránění, a to i v případě, že její hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.
52. Institut zabránění věci tak představuje ochranné opatření, které lze použít podpůrně, pokud není možné uložit propadnutí věci. Jedná se o ustanovení sledující ochranu hospodářských zájmů státu, což je dáno povahou a předmětem úpravy zákona o spotřebních daních. Zabránění věci je upraveno jako jeden z druhů ochranných opatření v § 51 zákona o přestupcích. V § 53 téhož zákona je stanoveno, za jakých podmínek lze rozhodnout o zabránění. O zabránění tabákových výrobků zajištěných v souvislosti s porušením povinností nebo zákazů stanovených zákonem o spotřebních daních (§ 118c) rozhodne příslušný správní orgán tehdy, je-li splněna některá z podmínek uvedených v § 53 odst. 1 písm. a) až e) zákona o přestupcích (Kotenová, B., *Zákon o spotřebních daních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. 2017. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X).
53. Z § 135zg zákona o spotřebních daních a z citovaného komentáře k němu vyplývá, že k zabránění neznačených tabákových výrobků může správní orgán přistoupit, pouze pokud jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o tomto zabránění. Tyto podmínky pak jsou vymezeny v zákoně o přestupcích, který je obecným právním předpisem ve vztahu k zákonu o spotřebních daních, který je právním předpisem zvláštním. Jednou z těchto podmínek je podle § 53 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích situace, kdy do 60 dnů ode dne, kdy přestupek vyšel najevo, se nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě a současně to vyžaduje bezpečnost osob nebo majetku anebo jiný obdobný obecný zájem. Tato situace v projednávané věci nastala (srov. odůvodnění napadeného rozhodnutí a protokol o místním šetření ze dne 21. 10. 2021).
54. Soud v této souvislosti dále odkazuje na body 44 a 45 tohoto rozsudku, z nichž vyplývá, že je zde dán obecný zájem odůvodňující zabránění sporných tabákových výrobků.
55. Za výše uvedené situace soud neshledal, že by sporné tabákové výrobky byly zabráněny nezákonně.
56. Nad rámec nezbytného odůvodnění soud dodává, že si je vědom toho, že ačkoliv z výše citované judikatury vyplývá, že ochranné opatření zabránění věci je třeba považovat za zásah do práva vlastnit majetek dle čl. 11 odst. 1 Listiny a jako takový nesmí znamenat omezení ve větší než přiměřené míře, stanoví § 135zg zákona o spotřebních daních, že se v případě zabránění neznačeného tabákového výrobku nepoměřuje jeho hodnota ve vztahu k povaze přestupku. Soud v bodech 21 a 22 tohoto rozsudku připomněl, jaké náležitosti musí splňovat žalobní body a že napadené rozhodnutí přezkoumal právě v rozsahu uplatněných žalobních bodů. Žalobkyně nenamítá, že se žalovaný nezabýval přiměřeností napadeného rozhodnutí ve vztahu k hodnotě sporných tabákových výrobků, a nepřednesla v tomto směru konkrétní námitku. Soud v projednávané věci neshledal nesoulad § 135zg zákona o spotřebních daních s výše rozebíranými normami ústavního pořádku týkajícími se vlastnického práva ani s tím související případné porušení základního práva, proto se s

ohledem na absenci žalobních námitek danou otázkou podrobněji nezabýval. Jak ostatně soud navíc již připomněl v bodu 21 tohoto rozsudku, není jeho úkolem spekulativně domýšlet žalobkyninu argumentaci a plnit tak funkci jejího zástupce.

K otázce „rozdílného“ přístupu

57. Žalobkyně také namítá porušení zásady rovnosti, které spatřuje v tom, že zdejší soud nebyl žalovaným uznán vinným ze spáchání přestupku § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních jako žalobkyně v případě cigaret jejího prokuristy (srov. věc vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 54 Af 17/2021). Touto námitkou však žalobkyně ve své podstatě nebrojí proti napadenému rozhodnutí, neboť předmětem projednávané věci je otázka zákonnosti zabránění sporných tabákových výrobků, nikoliv otázka odpovědnosti za přestupek žalobkyně či jejího prokuristy (společníka). Jako taková je proto uvedená námitka nedůvodná. Soud však nad rámec nezbytného odůvodnění stručně uvádí následující:
58. Podle § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že na daňovém území České republiky umožní skladování nebo prodej a) neznačených tabákových výrobků, nebo b) tabákových výrobků značených nesprávným způsobem.
59. Zákon o přestupcích sice nevylučuje odpovědnost státu (jeho orgánů) za spáchání přestupku, avšak týká se to situací, kdy jsou nositeli veřejnoprávních povinností, jejichž porušením může být skutková podstata přestupku naplněna. Nevztahuje se to však na případy, kdy stát svými orgány vykonává zákonem stanovenou působnost a pravomoc, jejichž výkon či porušení nemůže způsobit vznik odpovědnosti za přestupek (srov. důvodovou zprávu k zákonu o přestupcích In: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, VII. volební období, 2015, tisk č. 555). Je proto vyloučeno, aby stát, popřípadě zdejší soud jako jeden z jeho orgánů, spáchal přestupek výkonem své působnosti a pravomoci (nakládáním s důkazními prostředky předloženými účastníkem řízení). Sporné tabákové výrobky byly soudu předloženy jako důkazní prostředek. Pokud by žalovaný hypoteticky zajistil tyto důkazní prostředky, popřípadě uložil soudu správní trest, narušil by tím právo žalobkyně na spravedlivý proces ve věcech sp. zn. 54 A 11/2020 a sp. zn. 54 A 21/2021. Ústavní ochrana práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny) musí mít přednost před zájmy, které jsou sledovány ustanoveními zákona o spotřebních daních (ochrana fiskálních zájmů státu a ochrana zdraví). Sporné tabákové výrobky totiž na soudu sloužily výhradně jako eventuální důkazní prostředky, nikoliv jako předmět prodeje, či dokonce ke spotřebě kohokoliv. Po pravomocném skončení soudních řízení však potřeba ochrany práva na spravedlivý proces již dále netrvala, a bylo proto třeba naložit se spornými tabákovými výrobky v souladu se zákonem o spotřebních daních. I proto tím, že žalobkyně, popřípadě její prokurista a společník, sporné tabákové výrobky předložili soudu pro účely řízení vedených pod sp. zn. 54 A 11/2020 a sp. zn. 54 A 21/2021, a z tohoto důvodu se v souvislosti těmito řízeními po určitou dobu sporné tabákové výrobky u zdejšího soudu nacházely, nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 135p odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních. Kromě toho se ani nemohlo jednat o *umožnění skladování*. Skladováním se rozumí umístění a přechovávání tabákových výrobků ve skladovacích prostorách (srov. např. Šámal, P. § 244 [Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží]. In: Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2474, marg. č. 6). Jestliže žalobkyně (její prokurista a společník) zaslali sporné tabákové výrobky zdejšímu soudu pro účely

soudního řízení, nemohli mít v úmyslu je v prostorách soudu *skladovat*, neboť účel jejich přítomnosti u zdejšího soudu byl zcela jiný než jejich ukládání či uchovávání za účelem dalšího nakládání s nimi způsobem, pro který slouží. Navíc prostory soudu neslouží ke skladování tabákových výrobků, nemohou tak být považovány za skladovací prostory, a proto umístění sporných tabákových výrobků v prostorách soudu nemůže být považováno za skladování.

60. Zdejší soud se tak nemohl žalobkyní uvedeného přestupku dopustit.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

61. Ze shora uvedených důvodů žalobkyně se svými námitkami neuspěla. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
62. Důkazní prostředky soud neprovedl pro jejich nadbytečnost, neboť by ničeho nemohly změnit na závěrech soudu a skutková situace vyplývající ze správního spisu je nepochybná. Dokumenty nacházející se ve správním spisu se pak nepovažují za důkazní prostředky a dokazování se jimi neprovádí (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117).
63. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyla se žalobou úspěšná. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
64. Návrhem na vydání předběžného opatření ze dne 29. 7. 2022 se soud z důvodu hospodárnosti nezabýval. Tento návrh, jakožto návrh akcesorický, sdílí procesní osud žaloby samotné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. září 2022

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu